

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/1597/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.II.20.307/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] Budapest Főváros XV. Kerület Önkormányzata indítványozó képviseletében dr. Litresits András ügyvéd terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 27. § (1) bekezdése alapján, kérve a Kúria Pfv.II.20.307/2023/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, a Fővárosi Törvényszék 56.Pkf.635.589/2022/3. számú végzésére és a Budapest IV. és XV. Kerületi Bíróság 0104-18.Vh.414/2021/74. számú végzésére is kiterjedő hatállyal. A támadott bírósági határozatok az indítványozó szerint ellentétesek az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) bekezdésével, 28. cikkével. Az indítványozó továbbá azt állította, hogy a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) és – az elbíráláskor hatályos – a bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 35/2015. (XI. 10.) IM rendelet (a továbbiakban: Dsz.) munkadíjra vonatkozó rendelkezései alaptörvény-ellenesek.
- [2] 1. Az alkotmányjogi panasz és a rendelkezésre álló bírósági határozatok alapján az ügy előzménye az alábbiak szerint foglalható össze.
- [3] Az indítványozó egy polgári per (a továbbiakban: előzményper) felpereseként felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a jogerős másodfokú döntés ellen, de még ezt megelőzően a II. rendű alperes végrehajtási eljárást kezdeményezett az indítványozóval szemben.
- [4] Tekintettel a folyamatban lévő felülvizsgálati eljárásra a Kúria felfüggesztette a végrehajtási eljárást, majd 2020. december 10-én kelt ítéletével a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta és kötelezte az indítványozót a perköltség megfizetésére. 2021 januárjában az indítványozó megfizette az alperesek részére az eljárás során

felmerült és megítélt költségeket. Ennek ellenére a végrehajtó arról tájékoztatta, hogy a végrehajtási eljárás még folyamatban van, tekintettel arra, hogy még nem fizette meg a végrehajtást kérő és a végrehajtó költségeit, ezért hatósági átutalási megbízást adott az indítványozó számláját kezelő pénzügyintézetnek mintegy 1 millió forint kifizetésére.

- [5] Az indítványozó (adós) végrehajtási kifogást nyújtott be a végrehajtó „értesítés hatósági átutalási megbízás kiadásáról” címen megjelölt – 038.V.1287/2020/202. számú – intézkedésével szemben. Az elsőfokú bíróság a kifogást elutasította. A Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság (a továbbiakban: másodfokú bíróság vagy Törvényszék) az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [6] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet is előterjesztett, amelyet a Kúria Pfv.II.20.307/2023/2. számú végzésével érdemi vizsgálat nélkül visszautasított. A Kúria álláspontja szerint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 407. § (1) bekezdés e) pontja értelmében nincs helye felülvizsgálatnak, ha azt törvény kizárja. A Kúria állandó gyakorlata szerint ide kell érteni azt az esetet is, amikor a felülvizsgálatot törvény rendelkezései nem teszik lehetővé. A Vht. 214. §-a kizárólag a külföldi határozat végrehajtási tanúsítvánnyal való ellátása, illetőleg végrehajtásának elrendelése kérdésében hozott, másodfokon jogerőre emelkedett végzés ellen engedi meg a felülvizsgálati kérelem benyújtását. A jelen ügyben azonban a felülvizsgálati kérelemmel támadott határozat nem tartozott ebbe a körbe, így annak felülvizsgálatára nem volt lehetőség. Ha valamely más törvény kizárja a felülvizsgálatot – mint jelen ügyben is –, akkor a felülvizsgálat engedélyezésére sincs lehetőség, ezért a Kúria nem foglalkozhatott érdemben az erre irányuló kérelemmel.
- [7] 2. Az indítványozó egyrészt az Abtv. 26. § (1) bekezdésre hivatkozással állította, hogy a Vht. és a Dsz. végrehajtói munkadíjra vonatkozó rendelkezései sértik a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát.
- [8] Másrészt az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján kérte a Kúria Pfv.II.20.307/2023/2. számú végzése, a Fővárosi Törvényszék 56.Pkf.635.589/2022/3. számú és a Budapesti IV. és XV. Kerületi Bíróság 0104-18.Vh.414/2021/74. számú végzése alaptörvényellenességének a megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó álláspontja szerint az a jogértelmezés, amely szerint a végrehajtó úgy jogosult munkadíjra, hogy a végrehajtás foganatosítása körében semmilyen tevékenységet nem végzett, sérti a tulajdonhoz való jogot, egyúttal ellentétes az Alaptörvény 28. cikke szerinti értelmezési szabályokkal. Hiszen a vonatkozó jogszabályok nyelvtani és logikai értelmezésével, a józan ész alapján egyértelmű, hogy a munkadíj a munka díjazása, azaz mögötte ténylegesen elvégzett konkrét tevékenység áll, melynek ellentételezése a munkadíj. Tárgyi esetben azonban a végrehajtó semmiféle tevékenységet nem fejtett ki, így munkadíjra sem jogosult.

- [9] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdéseiben meghatározottak alapján mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie, ezért az Alkotmánybíróság tanácsban eljárva elsőként azt vizsgálta, hogy az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz előterjesztésére vonatkozó, törvényben meghatározott követelményeknek.
- [10] 3.1. Az indítványozó a Kúria Pfv.II.20.307/2023/2. számú végzését 2023. május 10-én vette kézhez, az alkotmányjogi panaszt 2023. július 7-én a törvényes határidőn belül terjesztette elő az elsőfokú bíróságnál [Abtv. 30. § (1) bekezdés].
- [11] 3.2. Az indítványozói jogosultság Abtv. 51. § (1) bekezdése szerinti vizsgálata az ügy érdemi vizsgálatának előkérdése, ezért az Alkotmánybíróság a továbbiakban ezt vizsgálta.
- [12] Az egyes igazságügyi tárgyú törvényeknek a magyar helyreállítási és ellenállóképességi tervhez kapcsolódó módosításáról szóló 2023. évi X. törvény (a továbbiakban: Módtv.) 2023. június 1-jei hatállyal módosította az Abtv. 27. §-át. Ennek értelmében a közhatalmat gyakorló szervezetet nem illeti meg az Abtv. 27. § (1) bekezdésében rögzített indítványozói jogosultság [Abtv. 27. § (2) bekezdés]. A törvényhez fűzött jogalkotói indokolás szerint a módosítás „kivezeti a jogrendszerből azt a lehetőséget, hogy a közhatalmat gyakorló szervek (hatóságok) alkotmányjogi panasszal fordulhassanak az Alkotmánybírósághoz” (lásd: 2023. évi X. törvény végső előterjesztői indokolása, Részletes indokolás a 13. §-hoz).
- [13] Az Alkotmánybíróság már több döntésében rögzítette, hogy a Módtv. hatálybalépését követően a közhatalmat gyakorló állami szervek nem terjeszthetnek elő az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt {3221/2024. (VI. 25.) AB végzés, Indokolás [50]; legutóbb: 3266/2024. (VII. 12.) AB végzés, Indokolás [21-22]}. A helyi önkormányzatok vonatkozásában ugyanezt a 3296/2024. (VII. 24.) AB végzés (a továbbiakban: Abv.) rögzítette.
- [14] Az Abv. megállapította, hogy: “[...] alkotmányjogi értelemben a helyi önkormányzatok részei az államszervezetnek. Az Alaptörvény 31. cikk (1) bekezdése rögzíti, hogy Magyarországon a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek, azaz az indítványozó státuszánál fogva közhatalmat gyakorló szervnek minősül.” {3296/2024. (VII. 24.) AB végzés, Indokolás [20]}. A fentiekből következik, hogy a Módtv. hatálybalépését követően a helyi önkormányzatok nem rendelkeznek indítványozói jogosultsággal az Abtv. 27. § (1) szerinti alkotmányjogi panasz előterjesztésére.
- [15] Az indítványozó álláspontja szerint amennyiben az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltételei a Módtv. hatálybalépése előtt fennálltak, úgy annak előterjesztésére a módosítás hatálybalépését követően, de a törvényes határidőn belül még lehetőség van. Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy az indítványozó tévesen értelmezi a vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket. Az

indítványozó helyesen hivatkozik az Abtv. 30. §-ára, amely szerint a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet előterjeszteni az alkotmányjogi panaszt. Ugyanakkor a fenti határidőtől független törvényi feltétel az indítványozói jogosultság kérdése. A közhatalmat gyakorló indítványozók 2023. június 1-jétől nem jogosultak az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz előterjesztésére. A fentiekből következik, hogy az indítványozói jogosultsággal nem rendelkező szervezet akkor sem terjeszthet elő alkotmányjogi panaszt, ha egyébként az összes törvényi feltétel fennáll.

- [16] 4. A Módtv. az Abtv. 26. §-át nem érintette {lásd. 3442/2023. (X. 25.) AB végzés, Indokolás [16] pontja}, így e körben – az Alkotmánybíróság önkormányzati alapjogokkal kapcsolatos gyakorlatára tekintettel – a panaszos indítványozói jogosultsága fennáll. Az indítványozó érintettsége szintén megállapítható, tekintve hogy az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló végrehajtási eljárásban és az azt megelőző polgári perben félként vett részt. Az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem követelményének azonban csak részben tesz eleget. Az indítvány megjelöli az Alaptörvény és az Abtv. azon rendelkezéseit, amelyek megállapítják az Alkotmánybíróság hatáskörét, a sérelmezett jogszabályokat, az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit, és kifejezett kérelmet az alaptörvény-ellenesnek vélt jogszabályok megsemmisítésére.
- [17] Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján kérte annak megállapítását, hogy a Vht. és a Dsz. végrehajtói munkadíjra vonatkozó rendelkezései sértik a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát. Ugyanakkor az indítványozó alkotmányjogi panaszában nem jelölte meg, hogy a támadott jogszabályoknak pontosan mely rendelkezéseit tartja alaptörvény-ellenesnek, továbbá e körben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét csak állította, de semmiféle indokolást nem terjesztett elő ezzel összefüggésben.
- [18] 5. A fent írtak alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy egyrészt az indítványozó az Abtv. 27. § (2) bekezdésében foglaltak értelmében nem jogosult az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz benyújtására, másrészt az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz nem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) és e) pontja szerinti feltételeknek, ezért az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés c) és h) pontjában írtakra figyelemmel az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2024. november 5.

Dr. Varga Réka s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lomnici Zoltán s. k.,
alkotmánybíró